

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020034

NAZWA
OBSZARU Dobromierz

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020034	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dobromierz

1.4. Data opracowania 2004-08	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 września 2023 r. w spr. soo Dobromierz (PLH020034)

Wyjaśnienia:	Powiększenie (seminarium) -12.2012 r. Korekta granic - zatwierdzona 02.2022 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
16.2535

Szerokość geograficzna
50.879

2.2. Powierzchnia [ha]:
1556.29

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL51

Dolnośląskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3260			2.58		G	C	C	B	C
3270			1.26		G	D			
40A0			0.39		G	B	B	B	B
6110			0.98		G	B	B	B	A
6190			1.08		G	B	A	C	B
6210			31.98		G	A	B	B	B
6230			4.46		G	B	C	C	C
6430			0.18		G	D			
6510			81.56		G	B	C	B	B
7230			1.38		G	C	C	C	C
8150			0.17		M	A	C	B	A
8220			2.85		G	A	C	B	B
9170			202.72		G	B	C	B	B
9180			41.7		G	A	C	A	A
9190			181.11		G	B	C	B	B
91E0			14.08		G	B	C	B	B

9110		48.77		G	A	C	B	B
------	--	-------	--	---	---	---	---	---

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1308	Barbastella barbastellus			p	1	5	i		G	D			
M	1337	Castor fiber			p	2	6	i		G	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p	1	5	i		G	C	B	C	C
M	1318	Myotis dasycneme			r	1	5	i		G	C	B	C	C
M	1321	Myotis emarginatus			p	1	5	i	P	G	D			
M	1324	Myotis myotis			r	5	10	i		G	D			
I	6179	Phengaris nausithous			p					M	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]

N16	11.64
N06	7.13
N23	0.04
N19	43.09
N12	38.09
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Osią ekologiczną obszaru są przełomowe doliny Strzegomki (na której w latach 90-tych ubiegłego wieku wybudowano zbiornik zaporowy) oraz Czyżynki. Obszar leży w centralnej części Pogórza Wałbrzyskiego, wśród stromych i malowniczych wzgórz zbudowanych ze skał metamorficznych (diabazy, mylonity, łupki), częściowo z udziałem skał wapiennych, które w XIX wieku wydobywane były w kamieniołomach koło Cieszowa. W krajobrazie przeważają w nich ekosystemy leśne, choć koło Cieszowa występują także rozległe partie łąk kośnych. Konieczne okazało się poszerzenie obszaru w kierunku północno-zachodnim, dla objęcia ochroną niewielkich zachowanych fragmentów muraw kserotermicznych znanych z okolic miejscowości Pietrzyków oraz Sady Górne. Fragment ten leży na żyznych i bogatych w węglan wapnia utworach karbonu, a rzeźba terenu ma tu charakter wierzchowiny z niskimi wzgórzami i pagórami.

4.2. Jakość i znaczenie

Korekta granicy przekazana do Komisji Europejskiej z aktualizacją bazy danych obszarów Natura 2000 za rok 2020 r., zgodnie z uchwałą nr 5 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2021 poz. 45)

Mimo niewielkiej powierzchni obszar jest bardzo bogaty w siedliska przyrodnicze. Standardowy Formularz Obszaru wymienia aż 15 typów siedlisk, z których najważniejszymi są bez wątpienia siedliska priorytetowe - takie jak 9110 - ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), 9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani*) oraz 6210 - murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*). Siedliska te koncentrują się na stromych stokach i wychodniach skalnych, przez co były w najmniejszym stopniu narażone na zmiany wskutek gospodarki człowieka.

9110 - ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). Siedlisko było badane na całym obszarze zarówno w trakcie prac nad przygotowaniem obszaru (Świerkosz ed. 2007), podczas monitoringu GIOŚ/IOP (Szczęśniak, npbl 2006-2007; 8 stanowisk), jak i w trakcie badań terenowych nad pracą doktorską (Reczyńska, npbl.). Ocena ogólna stanu siedliska wynikająca z tych badań wskazuje na stan niezadowolający (U1), za co odpowiedzialne są przede wszystkim ocena stanu struktury i funkcji (U1) oraz powierzchnia siedliska (U1). Nisko oceniane wskaźniki dotyczą m.in. stanu martwego drewna (U2), gatunków ciepłolubnych (U1), pozyskania drewna (U1), wieku drzewostanów (U1). Wśród zniekształconych znajdują się jednak także fragmenty w doskonałym stanie wykształcenia. Raport ze stanu zachowania siedliska za rok 2007 znajduje się pod adresem

<http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/Baza/Siedliska/ObszarRok.aspx-j=1&jID=14&olD=288&an> jednak podkreślić rolę płatów siedliska jako znaczącego w zachowaniu walorów różnorodności biologicznej obszaru, co wiąże się z występowaniem wielu gatunków rzadkich i chronionych, w tym gatunków z czerwonych list jak np. *Astraeus hygrometricus*, *Orchis mascula*, *Dactylorhiza sambucina* i in.

9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani*). Ocena siedliska dokonana została w ramach monitoringu GIOŚ/IOP w roku 2006. Ocenie poddano 7 powierzchni siedliska na rozmieszczonych terenie całego obszaru. Wszystkie wskaźniki stanu zachowania struktury i funkcji oceniono na FV, przez co ocena ogólna stanu siedliska również otrzymała taką ocenę (Świerkosz 2006 npbl.). Występują tu zarówno lasy klonowo-lipowe jak i jaworzyny miesięcznicowe - w obu zbiorowiskach występuje pełny zestaw gatunków typowych, zaś płaty, z uwagi na położenie na stromy i kamieniste stokach, podlegają ekstensywnej gospodarce leśnej, dzięki czemu perspektywy ich ochrony są bardzo dobre. Raport ze stanu zachowania znajduje się pod adresem

<http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/Baza/Siedliska/ObszarRok.aspx-j=1&jID=11&olD=220&an>

także podkreślić rolę płatów siedliska jako znaczącego w zachowaniu walorów różnorodności biologicznej obszaru, co wiąże się z występowaniem w obrębie siedliska wielu gatunków rzadkich i chronionych.

6210 - murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*). Oceny stanu siedliska dokonano w trakcie prac związanych z waloryzacją obszaru w roku 2006, oraz w roku 2011 na obszarze przeznaczonym do poszerzenia (Świerkosz i in. 2011). Dokonano oceny 2 powierzchni w roku 2006 oraz 18 powierzchni w roku 2011. Generalnie stan siedliska można ocenić jako niezadowolający (U1), na co mają wpływ zaburzenia części ze wskaźników struktury i funkcji oraz nie zadowolające perspektywy zachowania. Szczególnie groźne wydają się być procesy związane z naturalną sukcesją, prowadzące do szybkiego zarastania muraw. Należy jednak podkreślić rolę płatów siedliska 6210 jako znaczącego w zachowaniu walorów różnorodności biologicznej obszaru, co wiąże się z występowaniem w obrębie siedliska wielu gatunków rzadkich i chronionych, w tym *Dactylorhiza sambucina* (jedna z największych koncentracja stanowisk w Sudetach), *Orchis mascula*, *Camelina microcarpa* ssp. *sylvestris*). Dlatego też wskaźniki składu gatunkowego generalnie oceniono jako właściwe (FV) - w większości płatów siedliska liczba gatunków typowych przekracza 15. W obszarze występuje ponadto bardzo wysokie zróżnicowanie muraw kserotermicznych - od typowych płatów zbiorowisk *Onobrychido-Brachypodietum* koło Cieszowa, przez naskalne murawy z perłówką siedmiogrodzką koło Sadów Górnych i Dobromierza, aż po bogate w gatunki (w tym rzadkie i chronione) murawy kwietne ze związku *Cirsio-Brachypodion pinnati* między Sadami a Pietrzykowem.

W dolinie Czyżynki - na stromych i silnie nasłonecznionych stokach występują także cenne, choć obecnie znajdujące się w złym stanie ochrony siedliska naskalnych muraw z kostrzewą bladą (6190), piargi i rumowiska krzemianowe (siedlisko 8150) oraz zbiorowiska naskalne skał krzemianowych (siedlisko 8220).

6190 - naskalne, środkowoeuropejskie murawy z kostrzewą bladą (nazwa robocza). Obecny stan siedliska jest zły (U2) - waloryzacja dokonana w trakcie obserwacji terenowych w latach 2010-2011 (Szczęśniak, Świerkosz, Reczyńska, npbl.). Od momentu zaproponowania obszaru (kiedy to stan zachowania siedliska oceniano na FV) zanikają jego gatunki typowe (w tym kostrzewa blada), co jest skutkiem nadmiernego spasanias muraw naskalnych przez muflony. W roku 2011 przystąpiono do prób ochrony czynnej siedliska poprzez groduzenie, przy współpracy z Nadleśnictwem Jawor, najbardziej narażonych na spasanias jego fragmentów. Pozwala mieć to nadzieję na przywrócenie siedliska 6190 do właściwego stanu ochrony przynajmniej na części stanowisk. Należy podkreślić że siedlisko 6190 występuje tylko na kilku stanowiskach w Polsce, stąd też powierzchnia reprezentowana w obszarze przekracza 2% powierzchni siedliska (ocena B).

Występuje się tu najuboższa z odnotowanych w Sudetach form siedliska 6190, co jest efektem acydofilnego podłoża geologicznego (zlepiceoce). W latach 80-tych XX wieku siedlisko pokrywała około 20% powierzchni na stanowisku. *Festuca pallens* była gatunkiem dominującym, w zbiorowisku występowały także *Vincetoxicum hirundinaria*, *Sedum maximum*, *Asplenium septentrionale*, ale także *Rumex acetosella* i *Calluna vulgaris*. Płaty te zostały niemal doszczętnie zniszczone przez introdukowane tu muflony. Wzmocnienie populacji muflonów na przełomie lat 80. i 90. XX. spowodowało w efekcie załamanie populacji gatunków naskalnych i ograniczenie ich do skrajnie małych powierzchni. Obecnie murawy zajmują mniej niż 20% stanu pierwotnego, jednak podejmowane są zabiegi w celu ich regeneracji (groduzenie części siedliska dla zmniejszenia penetracji i spasanias przez muflony). Z uwagi na silne zniszczenie stanowiska w XXI wieku jego stan struktury i funkcji należy uznać za zły, lecz siedlisko zdolne jest do regeneracji, na powierzchni około 2 ha.

8150 - wyżynne rumowiska krzemianowe, podobnie jak siedlisko opisane powyżej, obecnie znajduje się w złym stanie ochrony wskutek uruchamiania procesów erozji stokowej przez bytujące tu stado muflonów. W roku 2011 przystąpiono do prób ochrony czynnej siedliska poprzez groduzenie, przy współpracy z Nadleśnictwem Jawor, najbardziej narażonych na wydeptywanie jego fragmentów. Nowe płaty siedliska stwierdzono koło Sadów Górnych (Świerkosz i in 2011). Płaty te są wykształcone w bardzo dobrym stanie (ocena FV), gdyż nie zaobserwowano tu żadnych śladów ingerencji człowieka ani też presji zwierzyny płowej. W płatach dominuje *Jovibarba sobolifera* oraz *Polytrichum piliferum*. Należy podkreślić że siedlisko 8150 stwierdzono jak dotąd tylko na kilku stanowiskach w Polsce, stąd też powierzchnia reprezentowana w obszarze przekracza 2% powierzchni siedliska (ocena B).

8220 - urwiska krzemianowe i ściany skalne z roślinnością chasmoalityczną.

Ocenie poddano tylko dwa stanowiska w obszarze - na jednym stwierdzono iż siedlisko znajduje się w stanie

złym (U2), na drugim zaś we właściwym stanie ochrony (FV). Pierwsze z nich leży w dolinie Czyżynki i podlega zoopresji w podobnym zakresie jak wyżej opisane siedliska 6190 oraz 8150; drugie zaś na zachodnim brzegu zbiornika Dobromierz. Przegląd stanowisk siedliska nie objętych monitoringiem pozwala jednak zauważyć że sytuacja w dolinie Czyżynki jest wyjątkowa, a większość ze stanowiska jest zachowana w stopniu dobrym, z udziałem gatunków typowych jak *Asplenium septentrionale*, *Polypodium vulgare*, *Sedum maximum* i *Asplenium trichomanes*. Pozwala to na przypisanie całości siedliska oceny ogólnej B.

Z kolei nad zbiornikiem Dobromierz, znajdujące się w złym stanie ochrony wskutek zmian mikroklimatu jakie spowodowało jego utworzenie, zachowały się niewielkie kompleksy zbiorowisk naskalnych na podłożach bazyfilnych, w skład których wchodzi nawapienne murawy z roślinnością pionierską (6110) oraz subpontyjskie zarośla kserotermiczne (40A0). Oceny zachowania dla obu siedlisk oparte są na danych z raportu z lat 2006-2007 (Świerkosz 2007), kiedy to już odnotowano znaczącą ekspansję krzewów na zbiorowiska siedliska 6110 koło Dobromierza i należy się spodziewać, że obecnie siedlisko to znajduje się w złym stanie ochrony i wymaga natychmiastowych zabiegów ochrony czynnej (usunięcie krzewów dla przywrócenia stanu siedliska). Należy podkreślić że siedlisko 6110 występuje tylko na kilku stanowiskach w Polsce, stąd też powierzchnia reprezentowana w obszarze przekracza 2% powierzchni siedliska (ocena B).

40A0 - subpontyjskie zarośla kserotermiczne obserwowane były w roku 2006 podczas badań terenowych związanych z przygotowywaniem SDF dla obszaru i od tej pory ich stan nie był monitorowany. Z gatunków typowych obserwowano w nich *Cotoneaster integerrimus* i *Berberis vulgaris*, a w runie *Jovibarba sobolifera*, *Digitalis grandiflora* i inne gatunki ciepłolubne. Należy podkreślić że siedlisko 40A0 występuje tylko na kilku stanowiskach na Dolnym Śląsku, a występujące tu jego postaci w znaczący sposób różnią się od tych znanych z Polski pd.-wsch, zarówno składem gatunkowym jak zajmowanymi siedliskami (naświetlone skały i wychodnie o wystawach zachodnich i południowych), przez co ich zachowanie jest istotne dla ochrony pełnej zmienności geograficznej siedliska w Polsce.

Drugie stanowisko na których stwierdzano oba siedliska podano z nieczynnego kamieniołomu wapienia na stokach góry Grabnik koło Cieszowa, lecz nie było ono monitorowane od czasu utworzenia obszaru.

Duże powierzchnie w obszarze zajmują dobrze wykształcone kwaśne dąbrowy (siedlisko 9190) oraz grądy środkowoeuropejskie (9170).

9190 - kwaśne dąbrowy śródlądowe są na terenie obszaru zachowane są w stanie nie zadowalającym (ocena U1), mimo występowania pełnego zestawu gatunków typowych (w tym przejściowych do dąbrów świetlistych). Licznie występują tu storczyki - przede wszystkim *Platanthera bifolia* oraz *Cephalanthera longifolia*. Wskaźnikiem obniżającym ocenę jest niedobór martwego drewna.

9170 - grądy środkowoeuropejskie są na terenie obszaru zachowane w stanie nie zadowalającym (ocena U1), mimo występowania pełnego zestawu gatunków typowych (w tym przejściowych do dąbrów kwaśnych i świetlistych). W grądach Dobromierza występuje szereg gatunków chronionych i rzadkich, a osobliwością obszaru są masowe wystąpienia *Cephalanthera longifolia* (tysiące osobników), oraz obecność w nich innych licznych stanowisk storczykowatych, jak *Listera ovata* i *Platanthera bifolia*. Wskaźnikiem obniżającym ocenę jest niedobór martwego drewna.

Dwa z wyżej opisanych siedlisk (o kodach 6190 oraz 40A0) nie są jeszcze włączone do list przedmiotów ochrony, natomiast wymienione zostały w Liście Referencyjnej dla regionu CONT w Polsce jako wynik ustaleń Bilateralnego Seminarium Biogeograficznego.

3270 - muliste, zalewane brzegów rzek. ocena reprezentatywności D - nie istotne jako przedmioty ochrony w obszarze.

Siedlisko to występuje w cofce zbiornika zaporowego w Dobromierzu i pojawia się regularnie, szczególnie przy niższych stanach wody, czasem zajmując bardzo rozległe powierzchnie. Jest wykształcone w stopniu dobrym, a należy się spodziewać wzrostu różnorodności gatunkowej, w miarę pojawiania się nowych diaspor. Powodem wyłączenia siedliska spod ochrony jest jego antropogeniczne pochodzenie, gdyż włączenie do przedmiotów ochrony wymagałoby uwzględniania jego występowania w planach zarządzania obszarem i specjalne gospodarowanie wodami zbiornika w celu jego utrzymania.

6230 - murawy bliźniczkowe. W trakcie tworzenia obszaru przypisano do tego siedliska nadmiernie spasane płaty łąk świeżych. Nie można wykluczyć występowania siedliska w obszarze, lecz obecnie nie zostało ono potwierdzone.

Z gatunków zwierząt z listy Natura 2000 jako cele ochrony wskazane są nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), wydra (*Lutra lutra*), bóbr (*Castor fiber*) oraz oba gatunki modraszek *Malicolinea nausithous* (=Phengaris nausithous) i *Maculinea teleius* (=Phengaris teleius). Występują tu także inne gatunki z Załącznika II, lecz nie uznano ich za przedmioty ochrony.

Bardzo ważne są także występujące w obszarze gatunki roślin i zwierząt nie będące przedmiotami ochrony Natura 2000 - tylko lista roślin objętych ochroną gatunkową i zanikających na Dolnym śląsku liczy 46 pozycji.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	F03.01.01		b
H	A03.03		i
H	K02.03		i
H	K02.02		i
H	K02.01		i
M	A04.03		i
M	I01		i
M	J03.01		i
M	E01.03		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0

Nieznana	100
Suma	100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. URS Polska Sp. z o.o. na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dobromierz PLH020034, 2012-2014.2. Rudy. M na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu „Ekspertyza przyrodnicza – uzupełnienie stanu wiedzy na temat siedliska 6210* Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* – *Festucion pallescentis*) w powiększonej części obszaru Natura 2000 Dobromierz PLH020034”, 20153. Lewandowski W. 2009. Nowe dane o występowaniu wydry *Lutra lutra* w Sudetach w latach 2006-2008. *Przyroda Sudetów* t. 12 (2009): 75-86.4. Łupicki D. 2007. Inwentaryzacja chiropterologiczna. Nadleśnictwo Wałbrzych. 5. Narkiewicz C. 2005 Inwentaryzacja przyrodnicza województwa Dolnośląskiego - gmina Stare Bogaczowice. Rośliny i grzyby. Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”.Legnica 6. Narkiewicz C. 2005 Inwentaryzacja przyrodnicza województwa Dolnośląskiego - gmina Dobromierz. Rośliny i grzyby. Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”.Legnica 7. Reczyńska K. 2013. Zróżnicowanie, rozmieszczenie i stan zachowania dąbrów acydofilnych i ciepłolubnych (Cl. *Quercetea robori-petraeae*, O. *Quercetalia pubescenti-petraeae*) na terenie Sudetów, ich Pogórza i Przedgórze. Muzeum Przyrodnicze, Uniwersytet Wrocławski, Mscr., 239 ss 8. Romanowski J., Zajac T., Orlowska L. 2010. Wydra. Ambasador czystych wód. Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Kraków. 9. Romanowski J., Zajac T., Orlowska L. 2011. Program ochrony wydry *Lutra lutra* w Polsce. Krajowa strategia gospodarowania wydrą. SGGW, Warszawa. 10. Szczęśniak E. 1996. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego Cz.I Lista florystyczna oraz gatunki chronione i rzadkie. *Prace Botaniczne* t. LXIX. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 11. Szczęśniak E. 1997. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego Cz.II Zbiorowiska leśne. *Prace Botaniczne* t. LXXIII. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 12. Szczęśniak E. 2011. Muflony w Polsce – aktualne problemy i kontrowersje. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* t.67, zeszyt 2. Instytut Ochrony Przyrody 13. Szczęśniak E. 1998. Szata roślinna północno-zachodniej części Pogórza Wałbrzyskiego Cz.III. Zbiorowiska nieleśne. *Prace Botaniczne* t. LXXIV. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 14. Szkudlarek R. Inwentaryzacja chiropterologiczna. Nadleśnictwo Jawor. 15. Świerkosz K., Reczyńska K., Pielech R. 2011. Kontrola jakości siedliska przyrodniczego 6210* murawy kserotermiczne oraz jego rozmieszczenia na terenie obszaru Dobromierz PLH020034 16. Świerkosz K., Szczęśniak E. Ocena występowania w Polsce siedliska przyrodniczego 6190 siedliska przyrodniczego 6190 - murawy naskalne z kustrzewą bładą (*Asplenio septentrionalis*-*Festucion pallentis*) na podłożach bezwapiennych, w celu uzupełnienia sieci Natura 2000

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	52.83				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Książański Park Krajobrazowy	*	52.83

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska Al. Jana Matejki 6 50-333 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat.wroclaw@rdos.goc.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dobromierz PLH020034 Link: https://edzienniki.duw.pl/legalact/2014/2341/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020034

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--